

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Opera

P. 1-3 nebst Inventarium

Gerson, Jean

[Straßburg], 1488

De symonia

[urn:nbn:de:bsz:31-300764](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-300764)

probabilibus propositis / quid illoꝝ pro
babilibus habendū sit. **P**er actū est insup
de resolutiōe faciēda ad terminos iuris
diuini / vbi humana iura dissonare adin
uicem vel cōtra caritatē viderent militare
Ita enī fieri necesse fuit pro sedatiōe scilicet
matis p conciliū generalis conuocatiōem
sine papa recepto p omnes qui cōuenerāt
et per iudiciū cōciliū sup vtrosq; cōtendē
tium de papatu Non obstantē tali sono
decretorū / quod nec conciliū euocari po
test sine papa. nec papa potest a toto con
cilio iudicari. **S**ed hec hacten? prote
statōe subiuncta. q; nihil hic vel alibi / te
merarie loqui propositū fuit. nihil cū cō
scientia vel detractōis vel inordiati fauo
ris. vel amaricati cordis. nihil deniq; in
fauorē illicitoꝝ cōtractū vel cōtrahenti
um. p̄sertim vsurarie p̄auitatis. quā no
uimus tam diuino q̄ humano iure dam
nam.

Finit tractatus de cōtractibus.

Ancipit tractatus
eiusdem de symonia.

Super materia symoniace la
bis in collatiōe bñficiorū p
papā resoluēdo materiā ad
radicē scripture sacre. qua di
missa pcurrere ramos opini
onū p̄ticularium sine caret. ponitur hec
unica conclusio.

Symoniaca labes p̄tra ius diuinū
vel de symoniaca sp̄e suspectū est
in conferēte bñficiū eccliaisticū (etiā si sit
papā) exigere vel extorq̄re a bñficiādo / p̄m
p̄ram pecuniā / sub titulo primozū fructu
um / ac ipedire possessiōes et officiatōnem
suā q̄usq; soluerit illā pecuniā. Deduce
mus p̄clusionē hanc / p̄mo ex septē suppo
sitiōib; fundatis in iure diuino. **D**ebic
m̄debim? septē obiectiōib;. **S**ubinde
septē p̄sideratiōes vel doctrinas adijciem?

Prima suppositio.
Apponit primo p̄ p̄batiōe / q; in
bñficio p̄sertim hñte curā aiatur;
sunt hec duo scz officii et bñficiū. **B**enefi
ciū autē (sicut dici solet et vey est) dat̄ pro
pter officii. **U**n̄ ad ius et obligatiōem offi
ciandi / p̄petit ius bñficiū recipiēdi. sicut
infra docebit̄ ex oī iure. **P**ropterea nō de
bet obligari q̄s ad officianđū / p̄ traditiōz

ordis sacri vel alias / nisi bñficiū. i. ius re
cipiēdi sustentatiōem vite siml' annexat
Secunda suppositio.

Apponit p̄terea / q; officii ecclie
siasticū q̄nq; sumit̄ p̄ iure officii
andi. **Q**ñq; p obligatiōe ad officianđum
Qñq; vero p ipso actu officianđi. **E**st
autē h̄mōi act̄ sic descriptibilis q; est exer
citiū aliqđ imp̄sum ad vtilitatē alteri? vl
alioꝝ / p̄ p̄secutiōe felicitatis eterne. et dam
natiōis euitatiōe. **U**n̄ p hanc vltimā clau
sulā / differt officii eccliaisticū / ab officio
tpali vel ciuili. videlicet rōne finis. p̄mi
seu p̄ncipalit̄ intenti / q̄m finis p̄mius
officiū ciuili / est felicitas seu tranquillitas
politica vite p̄ntis / officii āt eccliaisticū
bz finē altiōre / videlz salutē eternā aiatur.

Tertia suppositio.
Apponit insup q; bectria / pure
sunt sp̄ualia / scilz ius ad offician
dū quod dat̄ a supiore vocāte vel eligente
q; nemo assumit sibi honorē fm aplm sz
q; vocat̄ a deo sicut aaron. **S**ilr obliga
tio ad officianđū cōsurgit ex consensu su
scipiētis hoc ius vel honorē. **S**ilr actus
officiādi / sp̄ualis est rōne finis vel obiecti.
et vt frequēter rōe ipsiusmet obsequii. sicut
sunt baptisare. p̄dicare. ordinare. celebra
re missam absoluerē et ita de reliquis.

Quarta suppositio
Apponit amplius / tanq; suffici
enter et expresse determinatuz de
iure diuino p̄ christū et p̄ aposto
lum / q; ad officii eccliaisticū sic trisarie
sumptū / pro iure / pro obligatiōe. et pro
ipso opere / correspondet beneficiū trisa
rie proportionabiliter sumptū. scilz pro
iure. pro obligatiōe et pro ipso opere. **U**
nde beneficiū p ipso iure sic potest de
scribi. q; est ius recipiēdi sustentatiōem
vite temporalis condecēte / ratiōne sui spi
ritualis officii. **O**bligatio autē ad be
neficiū prestandū / cōsurgit ex obli
gatiōe que est ad officianđū. **U**nde illi q;
pure sponte ministrant spiritualia / non
semper obligātur illis quibus fit hec mi
nistratio. quin habeant curatos vel p̄la
tos ad hoc ipz eis ministrādū obligatos.
alioq̄n duplici contritiōe vel onere p̄merē
tur. **E**terez actus bñficiū / actui officii vl
exercitio correspondet. et hoc vtriq; de iure
diuino et inseparabili. sicut deducit̄ ap̄lus
ex multiplici radice sumpta. nunc a lege

scripture. nunc a lege nature. Unde sic ait
vbi prius. Quis militat suis stipendijs
vnc? Quis plantat vineam & de fructu ei
non edit? Quis pascit gregem & de lacte
gregis non maducat? An qd fm homi
ne hoc dico. an & lex hoc non dicit? Scri
ptum est eni in lege moysi. Non alligabis
os bouis trituratis. Nunqd de bobus cu
ra est deo? An propter nos hoc dicit? Na
propter nos scripta sunt. quonia debz in
spe q arat arare. et qui triturat. in spe fru
ctus percipiendi. Si nos vobis spiritua
lia seminam? non magnu est si nos car
nalia vestra metam? Si alij potestatis. ve
stre picipes sunt. quare no potius nos?
Sed no vli sumus hac potestate. sed oia
sustinem? ne quod offendiculū dem? euā
gelio xpi. Felicitas quoniam q in sacrario
opant. que de sacrario sunt edūt. & qui al
tario deseruiūt. cū altari picipāt. Ita do
min? ordinauit his q euāgelium enūctant
de euangelio viuere. Hec apostolus. imo
per apostolū dominus.

Quinta suppositio.

Opponit rursus q in his q sunt
simoniaca de iure diuino & no so
lum qz phibita lege humana (vt ita loq
mur more iuristarū) Papa potest pmitte
re simoniā. qm diuine legi subijcitur si
cut alius & dū trāsgreditur illā. graui? pec
cat qnto maior habetur. Costat autē pro
hibitu esse iure diuino vt illd qd est vere
spirituale. queratur eni vel vdi. sicut de
Dyest & Symone mago. scriptura sacra
palā tradit. Et sicut xps ad discipulos lo
quēs determinat. Gratis accepistis gratis
date. Dat. r. Ubi in eodē capitulo des
minauerat q dicta sunt de iure bñficij re
spectu officij dū ait. Dignus est oparius
cibo suo. Et Lu. r. dō mercede sua

Sexta suppositio

Opponitur vteri? q licet officio
papali. rōe iuris & obligatōnis et
operis spūalis. cōpetat bñficiū. trifarie. p
portionabilē acceptū. nihilomin? ipe pa
pa nō p qbuscunq; modis voluerit. bñ
ficiū illd exigere vel extorqre. sed iuxta le
gē diuinā qd iustū est iuste exēqur. et ab
oi specie mala sicut iubz ap̄s. semet absti
neat.

Septima suppositio

Opponitur cōsequēter illd iū
stū esse. & tale quale nemo sibi fie
ri veller. q de beneficio iure debito ipi pe

tro. ipse det pecuniam prius q beneficio
vratur ne forte vsurarius sit. Sic autem
est in casu conclusiōis cui? veritas ex his
suppositiōibz simul cōbinatis videtur eē
sufficiēter oñsa. Lut? deductiōis applica
tionē omittim? que virtualit? & resolutiue
stat in hoc. q ius suscipiendi temporalia
quantūcunq; temporalia videātur. est pure
spirituale. ratione finis et obiecti. propte
rea beneficiū ecclesiasticū. non magis po
test vendi q officij cui necessario conne
xum est. quale tamen officium / non esse
vendibile. nemo nescit.

Obiectiones

Prima obiectio

Ed opponitur ex radice multi
plici. primo quia sicut ex anti
qua lege decime decimaz debe
bantur summo sacerdote a leuiticis flumi.
rvij. et Deutroñ. xvi. Sic non minus in
lege noua debetur hec decimatio vel suffi
ciens recōpensatio faciēda. p inferiores
ipsi pape. Hec autē recōpensatio videtur
rationabilis q fructus primū anni a quo
libz non iter beneficiato persoluātur. qm
in hoc papa seruit eccle. & ita propt hoc
officiū in promouēdo homines sibi debe
tur p sustentatione concedēri status sui.
et ad hoc tam psonē q beneficia possunt
onerari.

Secunda obiectio

Plus nō minus potest papa
recipere vel petere pecuniā a bñfi
ciato etiam pus q sit in possessio
ne. q canonici ecclesie cathedralis. q ta
men canonici. de consuetudine recipiūt
tam pecunias numeratas. q obligatōnē
ante possessionis adeptionem

Tertia obiectio

Plus non min? rationabilē.
imo rationabilē potest papa reci
pere primas annatas beneficio
rum. q recipiunt vel prelati in inferiores vel
ecclesie cathedrales vel alique religiones
quod tamē ita fieri frequēti? inuenitur.

Quarta obiectio

Plus beneficia multa tradū
tur ad firmam seu pensionem an
nuam vel in titulo. & recipitur qn
doq; pars pensionis vel tota pensio. pri
us q sit de redditibz aliquid acceptum

Quinta obiectio

Secundū t? p̄dū rōp̄m
p̄z. et hā rōp̄m
firmam

*De dote et sponsu
De dote et sponsu
De dote et sponsu*

Aplius. qz nō est pbabile q per tot tpa tollerasset ecclia in pmonē tibi z promotis / talē exactōem pecuniaz / si fuisset symoniaca de iure diuino. qz nō solū q faciūt mala sed q cōsentunt facientib⁹ fm aplm digni sunt morte

Secunda obiectio.

Aplius videt ex his q horribilis cōfusio fuisset hacten⁹ in ecclia ppter defectū tituli seu iuris in bñficijs. z cōsequēter in defectu amīnistratōis sacramentoz ad ppos / ppter defectū vel suspensionē eccliaſtice prātis in ministris. **Septima obiectio.**

Aplius / qualiter prouideret sic promotis papavel altero promotente / symoniā committente.

Sequitur responſiones ad predictas obiectōnes.

Respondēdo talib⁹ obiectis dicim⁹ primo q inferūt z cōcludūt aliq⁹ veritates. Ut q officio pape debeat bñficiū sufficiens z cōdecēs. Et q ab inferiorib⁹ sibi debet subsidiū. Et q illud subsidiū pvel potuit / debitis circūstantijs obseruatis accipi sup fructib⁹ in feriorum bñficioz vbi nō est aliter facta pape sufficiens promissio. sicut prima ratio facta hoc concludit. tam ex iure diuino. q naturali / presupposito diuino. Sed q fiat exactio vel extorsio sicut conclusio loquitur / ratio non cōcludit. **Ad scōdaz rōem**

Deinde cū videtur oppositū cōcludi p secundā ratiōnē de canonicis. Rñdet q lata est differētia. qm tales pecunie nō erigūt a canonicis p beneficio vel officio. sed p cōibus oneribus supportādis. in qbz canonicus ille princeps erit quo ad emolumentū pmutat. sicut pro fabrica. pro pane. pro pueris de choro. p clientib⁹. pro capa et similib⁹. Non negam⁹ tamē quin apud aliq⁹ / modus exigendi nō sit vsq⁹ quaq⁹ purus z decens. licet non proprie symoniacus.

Ad tertiam ratiōnē

Deinde tertia ratio cōcludit cōformiter ad primā. Deberet ergo similis eē cōformitas de nō exigendo fructus añ pceptioez eoz. sicut nec erigunt ab illis de quibus est argumentum.

Ad quartam ratiōnē.

Deinde possumus de q̄ta ratiōne sicut de secūda dicere. et similit de sequentibus quo ad hoc q valde multa (proch dolor) fuit facta sunt habitia malam speciē turpis questus. z in ml̄tis symoniacam prauitatē. sicut et alia vicia / regnare videmus passim apud homines. virtutes autē raro. p̄terea dicit lex antiqua. Non insequeris multitudinem ad faciendū malum. hec enī est argumentatio pessima. Dulcitudine facit hoc. igit est licitum. quoniā oppositū cōsequētia frequēter et quasi semp stat cū antecedere.

Ad quintā ratiōnē.

Deinde respondet p hoc ad quintam. Addēdo q apō bonos cōscientiosos z eruditos / q̄s nō excecāuit malicia vel supbievel adulatōnis vel auaricie. talis symoniaca pestis reprobatā est. p predicatōes z doctrinas. verbis z scriptis. z nouissime per hoc sacrum concilium scilicet Constañ. iudiciali seueritate damnata fuit in capite.

Ad sextam ratiōnē.

Deinde per p̄missa patet ad sextāz aliqualis responsio. Addēdo q aliqui z si nō om̄es potuerūt habere verū titulū in suis beneficijs. z verū ordinē / sicut constat / z hoc ppter excusatiōnes aliquas pbabiles apud aliquos tam platos q̄ subditos. Subditos ei excusare potuit ignorātia iuris z facti. in qbz sup̄p̄tem⁹ papa x̄ps sup̄pleuit z sup̄plet i tali b⁹ defectū platoz. Itāte bona fide subditōrū. **R**ursus p̄motos p symoniā hanc exactōem / potuit for̄tassis excusare respectus redēptionis p̄rie veratōnis. quē ad modū dicūt etiā in simili theologi. q vbi p̄sbic nollit baptisare p̄ueꝝ positū in articulo mortis nisi pecunia p̄accepta. nec ap̄parer ali⁹ potēs vel sciēs baptisare p̄ defectū aq̄vel intinctōis. parēs p̄ueꝝ dare p̄nt pecuniā. nō qdē intētōe emēdi baptisimā. s̄ redimēdi veratōz suā z puero pro uiddēdi. Neq̄ per hoc dicēdi sunt p̄sentire p̄ctō symonie b⁹ curati. sic in materia de vsuris p̄t aliq⁹ accipe ad vsurā licite i casib⁹ certis / q̄uis alteri nullo mō liceat dare. **U**n redēptio veratōis videt h̄re locū nō qdē i acq̄redo ius nouū ad officiū vel bñficiū h̄mōi sp̄ūale / p̄f̄ti apō p̄ferētēz iue nif h̄re locū dū tolli q̄ritē ipedimētū qd ap̄ponit nequis iure suo vel re sua pacifice

potias vel utatur. Sic fortassis excusabi-
les essent subditi respectu curatorum vel p-
latorum. dum compelluntur pecunia an tra-
dere/ q̄ res spirituales eis debite conferantur
sicut in exemplo priori de baptismo par-
uulorum. de sepulturis. de ministratioe cor-
poris xpi. de absolutioe sacramentali. de
collatione ordinum. matrimoniis. et simi-
lium. Denique pro responsioe ad septimam
rationem/ consideratio septuplex notabitur.
fatis conformiter ad premissa. Ad septi-
mam rationem. Prima consideratio.

Symoniaca labes sicut de se non
est heresis. sic non aufert a papa ne-
cessario suam potestatem. vel eccle-
siastice potestatis plenitudinem. immo nec
executionem. Prima pars ideo manife-
sta est. quia stat aliquem esse symoniacum ex
sola deprauatione affectus per auariciam
remanente iudicio recto intellectus q̄ sic
agere peccatum est. Non est autem heresis si-
ne deprauatione intellectus per errorem/
in his q̄ recta fides tradit. Potest nihilominus
presumptione iuris vel opis/ symo-
niacus omnis/ haberi in fide suspectus.
Patet altera pars/ quonia posituius le-
gibus suis/ non est papa subiectus/ ut ta-
les sunt. Quare autem symoniacus suspēdatur
ab omni exercitio tanq̄ excommunicatus ip-
so facto/ posituius est. quod non ligat papam
cum par in parē non habeat impium. Cū
preterea sit hoc modo solutus legibus in-
telligi pure posituius penalibus ut supra
ius hoc modo sumptum. Sic intelligen-
da est (put arbitror) distinctio dominorum
iuristarum. dum dicitur aliquid esse symonia-
cum quia prohibitu est in illo casu non pos-
se papam committere symoniam. plane nulla ē
proprie symonia nisi q̄ prohibita iure di-
uino. vbi scilicet conuenit contractus iste rerum
spiritualium pro re commensurabili numis-
mate. do si des. vel do ut des. Nihilomi-
nus apponit in aliquibus contractibus non
de se symoniacis pena symonie. vbi verum
est q̄ hoc ideo dicitur symoniacum quia lege
humana prohibitu. sicut aliq̄s puniunt tā-
q̄ hereticus presumptione iuris posituius vel
operis qui veraciter est catholicus.

Secunda consideratio

Symoniaca labes in papa/ conse-
rendo prelaturam vel beneficium/
non tollit necessario ius ad bene-
ficiū/ neq̄ potestatis ecclesiastice suspen-

dit executionem. Hec consideratio sequi-
tur ex antecedenti. quonia potest papa vel
le taliter promotum/ non incurrere senten-
tias iuris posituius. etiam vbi veram symo-
niam committeret. consentiendo symoniace
promotioe sue. quauis apud deum non eua-
deret omnem penam. Patet aliunde consi-
deratio iuxta ea que dicta sunt circa sextam
obiectioem de redemptione vocationis. vel
etiam vbi bona fides et simplex in promo-
to esset. ipm q̄ saluaret. Tertia conside-

Symoniaca labes/ periculosior est
etsi non quo ad deum tamen quo ad
forum ecclesiasticum/ in promotis
per prelatos inferiores/ q̄ per papam.
Hoc perspicuum est in precedenti conside-
ratione. Attento q̄ omnis symoniacus
ipso iure excommunicatus est/ cum reliq̄s
penis. a quibus non liberatur per ordina-
rium/ quemadmodum de papa tactum fuit.

Quarta consideratio

Symoniaca labes/ quis posset ex-
cusari vel non inueniri circa rece-
ptionem pecuniarum vel eorum q̄ sunt
numismate mensurabilia (quemadmodum
sunt obsequia vel fauores et obligatorie
promissiones circa spiritualium admini-
strationem in litteris testimonialibus con-
ferendis et similibus) Nihilominus expe-
dit in his omnibus vt obseruetur apostoli-
ca regula. Quātum fieri potest/ ab omni
specie mala abstinete vos. Posset de p-
ma parte deducto fieri per plurima. circa
diuersos ordines et status/ circa religio-
sos conuentus et seculares ecclesias/ circa
prelatos et officarios suos/ circa curatos
et eorum vicarios vel subditos. Sicut ita
q̄ plurima per tales huiusmodi que re-
ctam habere possunt intentionem/ licet mo-
dus faciendi scandalifer. vt quia videtur
fieri pactio de temporalibus. vel negatio spiri-
tualium seu dilatio propter temporalia vel
ex aduerso fieri videtur propter temporalia spiri-
tualium collatio exercitium vel frequeratio vt
in missis dicendis/ vt in horis lucros non
alijs frequentandis. Laueat igitur hec multi-
plex mali spes: p̄ boni spiritum apposita q̄n-
tū fieri dabit. q̄ non est nisi posse scandalum
b' acceptis occurrere. Quinta consideratio.

Symoniaca labes/ commodi^o cui^o
tari potest/ per rectificationem in-
tentionis/ desiderando scilicet vel
ponit/ nequis iure suo vel re sua pacifice

accipiendo temporalia non ut sunt precium spiritualium vel cupiditatis nutrimentum sed necessarie sustentationis corporalis adiuventum Sic itaque saluabitur illic non esse commutationem symoniaca. ubi tamen cooccurrit hoc. do si des. vel do ut des. quonia he dictioes conditionales et causales. si ut. propter. et similes. non notabit causam principalem. sed consecutiua. et minus principalis. seu moriuam vel adinuticulationem seu meritoriam ut ibi Inclinaui cor meum ad faciendas iustificaciones tuas in eternum propter retributionem. Que utique retributio referebat ad deum propter prophetiam sicut finis sub fine. Ubi autem unum propter aliud (sicut dicit phis) vtrobius unum.

Sexta consideratio.
Symoniaca labes potest quo ad preterita suscipere prouisionem et medellam per hoc sacrum concilium. propter serenationem conscientiarum et animarum salutem taliter. quod aboleant edicto generali quilibet pene vel sententie iuris positivi contra symoniacos edite cum habilitatibus ad beneficia iam obtenta. dando licentiam insuper pro preterito. ut quilibet possit eligere confessorum idoneum. qui cum super omnibus dubijs vel scrupulis in foro conscientie absoluat. Videtur fortissis hec prouisio nimis laxa vel laxa intra seueritatem ecclesiastice discipline. sed habeat respectus ad immensitatem misericordie dei. et humanam fragilitatem. que mallet sepe salutem proprie quam beneficium vel statui renuociare et tolerabilis apparebit ista prouisio. aut si de necessitate puniendi sunt aliquid nimis notorie scandalosum. nihilominus de salute communitatis atque plurimorum cogitetur.

Consideratio septima.
Symoniaca labes poterit pro futuro preseruacionem habere. Cogitetur per hoc sacrum concilium ne passim et licenter ut hactenus introeat consuetudo leges debitas vel iam institutas renouando mutando vel interpretando circa collationem omnium spiritualium. tam a capite quam a membris. cum tali moderamine. quod neque fiat strictior prohibitio temporalium quam oportet in capite vel in membris. sicut factus esse pluries existimant in quibusdam. Neque rursus permittat talis laxatio que vel vera symonia vel scandalosam symonie speciem introducat. hec autem particulariter sit eorum

qui ad hoc particulariter commissi sunt. Letum generale concilium in qua potestate possit leges huiusmodi prescribere presertim summo pontifici sine lesione plenitudinis sue potestatis. utilis est practicatio. de qua si annuerit deus. alias et alibi videbitur. concordando plenitudinem potestatis papalis cum ipsa plenitudine potestatis concilii.

Rationabilis
lem contra symoniam et symoniacos reformatorem. offeruntur propositioes que sequuntur quarum declaratio tam scriptis iam editis quam viua voce poterit apparere.

Prima propositio
Inis principaliter intentus recipiendi temporalia per ministracione spiritualium reddit hominem proprie symoniacum in foro conscientie et ad deum. et si hanc intentionem apertis ad extra monstret indicijs. censendus est in ecclesiastico foro symoniacus. vel de symonia vehementer suspectus.

Secunda propositio
Inis principaliter intentus accipiendi temporalia pro amministrazione spiritualium tanquam ibi sit ad equatio vera precij ad precium sicut est in commutatione temporalium ad inuicem reddit hominem proprie symoniacum.

Tertia propositio
Inis principaliter intentus ut prius reddit hominem proprie hereticum. si faciat hoc ex deprauato intellectu iudicio. quasi tale aliquid possit de facto aut de iure fieri. et hoc si prinacia committet. **Quarta propositio.**

Obligatus ministrare spiritualia sicut sunt sacramenta et beneficia ecclesiastica potest rationabiliter et licite habere respectum ad temporale commodum. mercedem et premium. quantumvis minimum principale et secundarium.

Quinta propositio
Obligatus ministrare spiritualia. et ministrans ea habet ius et potestatem recipiendi temporalia. absque hoc quod medicet ea. Et sub hac intentione licet minimum principaliter potest vel potuit obligare se ad ministrandum spiritualia. et per mercedem vel stipendium vel cibum et sua sustentationem recipere temporalia. sicut explicari posset in omni statu ecclesiastico.

tam seculariū q̄ religioſoz. a maioribus ad infimos.

Sexta propositio.

Obligat⁹ ministrare ſpūalia / z ministrans ea / ſub ſpe vel expectatō ne vel intentōne / q̄ recipiat tēpalia p ſuſtentatōne miniſtri et mercede vel cibo opari / nō ideo cōvincit ſymoniae. ſicut nec ille qui dat tēpalia ſub ſpe recipiendi ſpūalia. immo ſtaret q̄ peccaret non tradendo ea. ſicut in caſu / miniſtrans peccare poſſet abijciendo vel reprobando talia dona ſeu potius mercedem z ſtipēdia

Septima propositio.

Ecclēſiaſticus miniſtrans ex debito ſuo ſue p̄latōis vel officiij / baptiſma cōfirmatōem. eucharistiā. p̄ſeſſionē. ordines. extremā vnctionē. ſepulturā. z ita de reliquis ſpūalibz. nō ideo cōvincit ſymoniae / ſi aū vel poſt miniſtratōez / recipiat tēpalia ab illis quibz miniſtrat ſpūalia.

Octava propositio.

Ecclēſiaſticus / officians ex debito bñficio ſuo / ſicut frequētādo horas canonicas. vel exeq̄as mortuoz. non ideo cōvincit ſymoniae / ſi recipiat aut recipe intendat / diſtributōes tēpales aſſignatas illis q̄ talibz aſſiſtūt officijs etiā dum aliqui ſub hac intentōe mercedis vadit ad aliq̄d officiū ecclēſiaſticū aliāz p̄ tūc nō iturus. Exēpli gratia ſi cuilibet / etiā religioſo q̄ intereſſet magne miſſe in ecclēſia Conſtan. quoridie diſtribueret vn⁹ florēnus. cōſtat q̄ multi intereſſent q̄ mō non interſunt. nec aliāz intereſſent. nec iō ſymoniae eēt indicādi.

Nonā propositio.

Ecclēſiaſticus p̄latus aut ali⁹ conferēs bñficia ecclēſiaſtica / nō ideo cōvincit ſymoniae / ſi recipiat a bñficiāns aliq̄ tēpalia.

Decima propositio.

Etirpatio ſymoniae / nō ita d̄z. pcurari q̄ ducant hoies i maiora p̄tula z ſcandala / p̄ nimia ſymoniae reſtrictōz. vbi nō eſt v̄l p̄t nō eſſe ſymoniae / ſi habeat intentōis vera directio. Nec ita / q̄ ecclēſie vel ecclēſiaſticoz dotatio / debita iure diuino / euacuet vel fraudeſ / ſub h̄ reſormatōis p̄tatu / velut a demonio meridiano.

Undecima propositio.

Etirpatio ſymoniae / primo faciēda eſt cordibz hoim. oñdendo q̄ liter in corde vel intentōe / ſymoniaca prauitas cōmittitur. et qualis debeat haberi cordis intentō / dū in miniſtratōe ſpūaliū

fit vel expectat⁹ tēpaliū receptio.

Duodecima propositio.

Etirpatio ſymoniae / ab ecclēſia ſctā dei / in capite z in mēbris / ſalubrius faciēda eſt / inducēdo hoies ad timorē dei. z ad custodiā mandatorū ſuoz. ſm legem euāgelicā. q̄ p̄ ſolā iuriū penaliū / cōſtitutiōem. quozū multiplicatio forſitan magis eſſet reſtringēda / q̄ augēda. multa enī reputāt vel puniūt tanq̄ ſymoniae / que ſymoniae rōem p̄rie nō includunt z ita faciūt viā dñi artā magis q̄ oportet

¶ Nūc ad declaratiōem p̄miſſoz p̄ nunc / alias poſita hec vnica diſtinctio. Reſoluēdo materiā de ſymonia / poſſum⁹ inuenire diſtinctiōem q̄druplicē de intuitu vel reſpectu cōmodi tēpaliſ pro ſpūali.

¶ Poſſeſt ei intuit⁹ ferri ad tēpale cōmodū. Primo tanq̄ ad precii rei ſpūalis. quaſi ſit adequatio valoris vn⁹ rei ad alterā / ſicut eſt in emptione z venditiōe ciuilibz. Pōt ſecūdo ferri intuit⁹ ad cōmodū tēpale tanq̄ ad motiuum p̄cipale dandi ſpūalia. vel ad finē vltimū in quo ſiſtit intuitus ſpūale cōferentis. Pōt tercio ferri intuitus cōmodi tēpali� / tanq̄ ad motiuū min⁹ p̄cipale vel ad finē ſubordinatū ſub vltimo fine. Pōt quarto ferri intuitus cōmodi tēpali� / tanq̄ ad rē debitā iure diuino p̄ ſuſtentatōne illi⁹ q̄ ſpūalia ſumminiſtrat. iuxta doctrinā xp̄i et apli.

¶ Q̄ dignus eſt opari⁹ mercede ſua. Tūc ad p̄poſitū dicim⁹ p̄ reſpōſione ſuccincta z ſolida q̄ prim⁹ intuitus et ſcōs / ſunt vere ſymoniae. de iure diuino et hūano. Et ſi cōcurrat error intellectus / q̄ ſc̄z talia p̄nt fieri. ſicut in primo dicit⁹ vel q̄ ſc̄z ſiant ſicut poſit⁹ in vtroq̄ modo / tūc incurritur heretiſ proprie dicta et habendi ſunt ſymoniae tales heretiſ p̄rie dicti ſi ſint p̄tinaces. Dicim⁹ conſequenter. q̄ ſi ſc̄z in intuitus tertio z quarto modis. ille pōt eſſe licitus. immo laudabilis z meritoſius ac debitus. Hoc tamē attēto q̄ obſeruet ill⁹ apli. Ab omni ſpecie mala abſtinetē vos. eſt q̄ adminiſtratio ſpūaliū / facta ſub altero tali intuitu / nō appareat fieri ex mō ſuo. intuitu primo vel ſecūdo. vt ſi nō exercent ſpūalia. ſi nō prius denſ tēpalia. aut ſi turpiter eriganſ. z cū ſcandalo. z auaricie nota. in quibz caſibz poſſent haberi ſpecti de ſymoniaca prauitate ſic agētes. z hoc p̄ſumptiōe iuris vel facti. z poſſent

¶

In hoc casu ipsi tanq̄ tales iudiciali tuo cari.

Finit.

Opusculū eiusdeꝝ
de solitudine ecclesiasticorū. ad fr̄es celestinos/continēs. lxxvii. particulas:

Queritur responsio super dubijs sequentibus/ unde crebro solitudines conscientiarū in ecclesiasticis et religiosis oriunt̄.

Prīmū dubiū Si liceat ecclesiasticis maxime religiosis/ dñi conferuntur eis temporalia/ se et successores suos obligare ad certa et determinata suffragia in missis vel alijs officijs ecclesiasticis. sicut habet usus communis? Solutio particula. xiiij. que presupponit alibi tractata de symonia.

Secundū dubiū Si liceat ommittere tales obligaciones sine reatu peccati mortalis. presertim quando videtur grauior̄es q̄ oportet ex eventu vel aliunde? Solutio particula. xij. et a. xix. vsq̄. xxxij.

Tertiū dubiū Si melius eēt q̄ confereres temporalia statet̄ in sola generalitate pro suffragijs hūdis. et si ad hoc et quō monēdi sunt? Solutio particula. xvij. et. xvij.

Quartū dubiū Si in casu secūdi dubij necessaria sit et secūra dispensatio superioris prelati vel pape vel ordinarij? Solutio particula. xxvij. vsq̄. xxxij.

Quintū dubiū Si liceat ecclesiasticis bene et sufficienter fundatis recipere novas obligaciones cum augmento seruitij? Solutio particula. xxxij.

Sextū dubiū Si liceat sine augmento seruitij/ ita q̄ non plures dicantur missae vel obitus. etc. quis hoc intendat temporalium collatores? Solutio particula. clx.

Septimū dubiū Si liceat admittere super fratres iam fundatos/ alios qui habeant speciales cellas et obligaciones ad suos istitores alias q̄ reliq̄ fratres? Solutio cum. viij. ix. x. et. xij. dubijs particula. xxxij. xxxv. xxxvi.

Octauū dubiū Si liceat se obligare q̄ omnis fructus spiritualis in missis/ et alijs que obligatus dicit/ cedat in utilitatem temporalia conferentis?

Nonū dubiū Si tantū psunt suffragia dū sūt pro pluribus quātū si fierent pro uno vel paucis. et presertim illi qui faciūt?

Decimū dubiū Si debēs vnā missam possit alios adiungere sine defraudatione

illi qui missam pecijt aut instituit? Undecimū dubiū Si necesse sit pro specialibus fundatoribus oraciones facere speciales. maxime dum hoc instituerint licet non specificando modū et quis modus tenebit? Solutio particula. xxxij. cum quinq̄ sequentibus.

Duodecimū dubiū Si liceat pro loco solenniiori in sepulchris vel pro alijs pompis exequiarū/ pacisci verbo vel in re tione de maiori temporalium collatione?

Tredecimū dubiū Si discreti faciunt obligantes se ad suffragia pro alijs/ quā inde min⁹ valent ut videt̄ per seip̄. et nō est proportio temporalis et modi ad spūale. Solutio hui⁹ et. xiiij. particula. clv. cum tribus sequentibus.

Decimū quartū dubiū Si caute faciunt religiosi/ qui leuiter admittunt ad participandū omnium beneficiorū per illos qui benefaciūt eis vel qui petunt?

Decimū quintū dubiū Si obligatio ad oraciones vocales/ sit absolutus ab obligatione dñi eas dicit sine attentione vel deuotione vel affectu aut solitudine/ nā attentio est quedā solitudo. Solutio istius et sequentis particula. lv. vsq̄ ad finem.

Decimū sextū dubiū Si sufficit generalis intentio qua vult ecclesiasticus vel religiosus orare specialiter pro benefactoribus pro alijs. super qua specialitate quā significanda se refert ad deum/ qui pōderator est meritorum?

Prima particula

Nolite solitari esse. Math. vi. Luc. xij. Iubet hoc sup̄m abbas noster Ihs xps/ cuius spū salubrit̄ instituiti damamus Abba pater. Consonat ap̄ls eius magn⁹ prior in religione ep̄i ana dicēs Corinthijs/ in p̄sona oim solitarios sine solitudine esse. S; mor subintulit vtilē et necessariā de solitudine distinctōem. ne vel sibi ip̄i vel alijs cōsortibus suis/ cōtrari⁹ videret̄. quorū sermo frequēter ad solitudinē contra desidē inertiā/ exhortat. Aut enī Qui sine vxore est/ solit⁹ est que dñi sunt. quō placeat deo. qui aut cum vxore est/ solit⁹ est que mūdi sunt.

Secūda parti.

Ecce habem⁹ solitudinē et solitudinem. Una est dei/ altera mūdi. Una